

**ELOFIZETES**  
**HILYBEN ÉS VIDEKEN**  
 Egy évre — — 180 Lei.  
 Fél évre — — 90 Lei.  
 Egy negyed évre 45 Lei.  
 Egy óra — — 15 Lei.

NYITÁSI KÖLTSÉGEK  
 megállapodás szerint

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

**SZERKESZTŐSEG**  
 Aradi és csanádi egyesült  
 vasúti palotájában.  
 TELEFON-SZÁM: 102.

**KIADÓHIVATAL:**  
 Aradi Nyomda Résvény  
 Társaság.  
 Boulevardi Regela Ferdi  
 nand L. (József 10h-ut 23-  
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő:  
 Stauber József.

Szombat, február 26.

## Román ünnep Londonban.

BUCURESTI. Az Indreptarea írja: Az angol sajtó bő tudósítást közöl arról az ünnepről, amely a legnagyobb angol katonai kórházban folyt le. A Chelsea kórház ez a hatalmas egészségügyi intézmény előkelő katonai és polgári vendégekkel telt meg s a belga, francia, olasz, japán, lengyel, portugál, szerb, spanyol és amerikai követség attaséi is megjelentek az ünnepeken, amelyet az angol beteg katonák számára a román meghatalmazott miniszter: Boerescu rendezett.

Az ünnepség azzal kezdődött, hogy az első és harmadik Goldstream-gárda két román tiszttel vezetésével a legutóbb Románia által ajándékozott zászló alatt megkezdte a felvonulást, amit a veteránok csapata követett. A kórház udvarán folyt le a diszszemle s a zenekar ott játszott a román és az angol királyi himnuszot, amikor a Románia által adott zászló megjelent. A diszszemle és a katonák gavalléros megvendégelése során Boerescu miniszter többek közt a következőket mondotta:

Két esztendővel 1914 tragikus augusztusa után Románia teljes lelkesedéssel adta oda magát egy akkor még libális eredmény kilátásaival a háborúnak azok oldalán, akik felé érzése és meggyőződése vont. A román hadsereg szerencsétlen felgöngyölítése után eljött azonban a fordulat, amely megtörte az ellenség erejét. Lehetetlen effelejteni az angol és francia tisztek szereplését és segítségét a román Verdunnél: a dicsőséges Marasestinnél. Utalt még Boerescu a háboruban megerősödött s a békében még szilárdabb barátságra.

Miután angol generális is beszédet tartott, de azt a nehéz szerepet tette szóvá, amelyet Románia a világ népeinek legnagyobb küzdelme során magára vállalt. Sokat szenvedett, de végül is szenvedéseinek megtermett a gyűlölet, amelyet dicsőséggel irhat fel a maga történelme számára.

## Szerbia a bolsevismus ellen.

BECS. Megtámadt Jugoszláv körökből jelentik, hogy a francia kormány nagy fáradtságot fejt ki, hogy Szerbiát a bolsevisták ellen alakuló szövetségbe való belépésre bírja. Megerősítik azt a hírt, hogy Bulgária román-orosz konfliktus esetén Romániának nyújtandó segítségre kötelezte magát. Bár a szerb lapok mindenemű beavatkozás ellen tiltakoznak és a szigorú semlegesség megőrzését követelik, mégis remény van arra, hogy Szerbia is csatlakozni fog a szövetséghez.

## Román-magyar gazdasági tárgyalások.

BUDAPEST. Starcea budapesti román követ megérkezése után lépéseket tett arra nézve, hogy a Románia és Magyarország közötti gazdasági kapcsolat ügyében a tárgyalások minél előbb megkezdődjenek. A román diplomáciai képviselő felállítását a román követség megszervezte azt a gazdasági és pénzügyi bizottságot is, amely a gazdasági kérdéseket és a likvidáció egyéb problémáit a magyar kormánnyal le fogja tárgyalni. A román pénzügyi és gazdasági bizottság a múlt hét végén Budapestre érkezett és azonnal érintkezésbe lépett a magyar illetékes körökkel és ismertette a pénzügyi és gazdasági bizottság

munkakörét. A román bizottság tagjai között kereskedelmi, vasúti, pénzügyi és jogügyi referensek vannak. A bizottság elsősorban a nacionalizált erdélyi vállalatok ügyét akarja rendezni, másodsorban tárgyalásra kerülnek az erdélyi bankok Budapesten levő követeléseinek és tartozásainak rendezése, ugyancsak a Magyarországi érdekeltségek romániai követeléseit, az erdélyi munkások által befizetett munkásbiztosítási díjak szétosztása bizonyos kvóta arányában. A biztosító intézetek dolga, vasutforgalmi, közlekedésügyi és egyéb kereskedelem-politikai kérdések egész komplexuma.

## Londonban tárgyalnak.

(Tizenöt napos határidő a németeknek.)

LONDON. A londoni konferencia előzetes tárgyalásait a Desorring-streeten tartották meg. A tanácskozáson a szövetséges államok miniszterelnökei vettek részt Lloyd-George elnöklése alatt. A konferencia, programjának megfelelően, elsősorban a keleti kérdés nagyvonalú tárgyalásába kezdett. A szövetséges hatalmak kormányelnökei meghallgatták és tudomásul vették a görög delegációnak a keleti kérdésre vonatkozó jelentését. Holnap a Saint James palotában folytatják a tárgyalást. Ezen a megbeszélésen a felsősziléziai népszavazásról fognak döntést hozni. Briand, Lloyd-George és Storza újból hosszabb megbeszélést folytattak a német kérdéssel. A szövetségesek elhatározták, hogy tizenöt napi időt engedélyeznek Németországnak arra, hogy megtegye javaslatait a kártérítés kérdésében. A „Petit Parisien” a német külügyminiszter stuttgarteri beszédével kapcsolatban azt írja, hogy Németország a párisi konferencia által megszabott kártérítési összeg leszállítását fogja követelni. Ebbe Franciaország semmi körülmények között sem fog beleegyezni. Briand Londonban hasonlóképpen nyilatkozott. A sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a szövetségesek kényszeríteni fogják Németországot a kártérítés összegének megfizetésére és kényszeríteni fogják arra, hogy csapatait lefegyverezze. A német küldöttséget különben a jövő hétre várják Londonba.

Ugyanakkor érkezik meg Foch tábornok és Weygand. Kemal pasa delegáltjai már Londonban vannak. A szövetségesek felszólították Jugoszláviát is, hogy küldje megbízottait Londonba.

Az angol alsóházban egy képviselő támadást intézett a kormány ellen, amelyet azzal vádolt, hogy tulságosan kiméletes Németországgal szemben. Lloyd George válaszában a következőket mondotta:

Sohasem mondtam, hogy Németország a háború összes költségeit meg fogja fizetni. Az általános választások idején is csak annyit ígértem, hogy Németország fizetni fog, annyit fog fizetni, a mennyit tud. Ez ma is álláspontunk. Meghallgattuk a szakértőket és ezek véleménye alapján állítottuk össze kártérítési követelésünk összegét. Azt követeltük, hogy Németország még 1921. előtt fizessen egymilliárd font sterlinget, ami huszmilliárd márkának felel meg. A németek azt felelték, hogy az általuk átadott hajók, feldolgozatlan nyersanyagok és egyéb irak meg haladják a követelt huszmilliárd márkát. A szövetségesek mindent el fognak követni, hogy Németországtól behajtsák követelésüket. Majd itt Londonban alkalmuk lesz a németeknek arra, hogy javaslatukat adatszerűen bizonyítsák és akkor majd meglátjuk, hogy mit követelünk Németországtól. Németországnak mindent el kell követnie, hogy megjavítsa a márka értékét, mert csak így

tudja egyensúlyba hozni költségvetését, mely még mindig nagy deficitet mutat. A német valuta azonban nem javulhat meg addig, amíg Németország velünk végleges megegyezésre nem jut. Német ország bevételei nem teszik ki kiadásainak egyötödét sem. Ez szinte hihetetlen helyzet nem Németország elszegényedéséből ered. Nem hiszünk, hogy Németország szegény, mert tudjuk, hogy nem használja ki azokat az anyagi forrásokat, amelyeket kihasználni módja van. Németország ma még határozatlan. Ha továbbra is határozatlan marad, majd meglátjuk azokat az erőszakos intézkedéseket, amelyek elhatározásra tudják a német kormányt bírni. Anglia nem ragaszkodott szilárdan a német császár kiadásához. Nem a német császár személye miatt, de azért, mert nem akar ellenségesen fellépni a barátságos Hollandiával szemben. A háború többi bűnöseinek megbüntetését a londoni konferencián fogják a szövetségesek a németeknél szorgalmazni.

## Kifizetik

a hadisegélyeket.

Ma érkezett meg a városi Clujról (Kolozsvárról) a pénzügy miniszternek a hadisegélyek kifizetésére vonatkozó rendelete. A rendelet kimondja, hogy csak azok családtagjai részesednek hadisegélyben, akik igazolni tudják, hogy családfenntartójuk mozgósítva van, vagy még nem tért vissza a hadifogságból. Nem részesednek hadisegélyben azok az 1896—1899-évig terjedő születésűek, akik jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek. Nem kapnak segélyt még azok, akik részére nyugdíjat állapítottak meg. Csak hat hónapig lehet visszamenőleg a hadisegélyeket megállapítani. A rendelet felhívja a város előjáróságát, hogy 1921 február végéig küldje be a hadisegélyekre jogosultak névjegyzékét a pénzügyi államtitkársághoz Clujra (Kolozsvárra.) Megemlíti még a rendelet, hogy sok panasz érkezett a hadisegélyre jogosultak családtagjaitól, hogy a segélyeket késedelmesen fizetik ki. Felhívja tehát az illetékes hatóságokat, hogy ezentúl pontosan fizessék ki a hadisegélyeket.

A bonbeváltás. A csütörtöki bonbeváltás fokozott gyorsasággal folyt le a városi adópénztárnál. A két pénzár 504 bont fizetett ki egymilliókilencszáz-kilencvenkétezeröttszázötvennégy leu értékben. Adóhátralékok fejében több mint kétszáz ezer leu folyt be.

## Takarékosság.

(A pénzügyminiszter új költségvetése.)

BUCURESTI. Megirtuk, hogy a pénzügyminiszterium egész apparátusa az új költségvetés összeállításán dolgozik. Titulescu pénzügyminiszter főelöl a takarékoságot jelölte meg. A napokban Titulescu körlevelet intézett az összes miniszteriumokhoz, amelyben a legszigorúbb takarékoságra hívja fel azokat. A körlevél így szól:

— A jövedelmeknek adók után való szaporítása mindaddig nem törvényes, amíg nem tűnik ki az, hogy az állami kiadásokat a legszükségesebbre redukáltuk. Az adófizetőnek, akitől vagyona egy részét követeljük, jogában áll megkérdezni, hogy mit csinálunk a tőle elvett pénzzel s a kormány legegyszerűbb feladata bizonyítani, hogy a pénzt nem pazarolja el hasztalanul.

A körlevél ezután felkéri a minisztereket, közöljék vele, hogy milyen missziókat tartanak külföldön, hány taggal, milyen célból, stb. Ezeket a kiadásokat azonnal be kell szüntetni. Ha azonban a missziókra magasabb állami érdekből szükség van, úgy a nyilvánosságra kell őket hozni, hogy minden gyanút eloszlatassunk. Az országban belül is meg kell szüntetni azokat a hivatalokat, amelyek nem feltétlenül szükségesek. Az autók tételeit, amely az állami költségvetést nem kis mértékben terheli, szintén szigorú revízió alá kell venniük. Ebben az évben csak a legszükségesebb költségekre fogunk szorítkozni s csak

a halaszthatatlan feladatokat fogjuk megoldani. A körlevél végén Titulescu kijelenti, hogy csak az esetben tartja meg felelősségteljes tárcáját, ha az összes miniszterek

ilyen szellemben fogják összeállítani tárcájuk költségvetését. Titulescu pénzügyminiszter holnap a parlament elé terjeszti az állami költségvetést.

## Hegedüs Lóránt le akar mondani.

BUDAPEST. Hegedüs Loránt magyar pénzügyminiszter a csongrádmegyei küldöttség előtt kijelentette, hogy ha június végéig nem lesz meg a szabadforgalom, elhagyja helyét. Kijelentette, hogy a gazdasági társadalom ugyanolyan mértékben fog adózni, mint más társadalmi osztályé.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Pallavicini György örgróf a belpolitikai kérdésekkel foglalkozva kijelentette, hogy a cenzurát meg kell szüntetni és a közélet tisztaságát meg kell óvni. Orbók Attila felszó

lálásában a királykérdést nem tartja aktuálisnak. Sokorópátkai Szabó István a földbirtokreform igazságos végrehajtását követelte

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén folytatott a kormányprogram vitáját. Zákány Gyula sürgette a sajtókamara felállítását. Mózer Ernő a külügyi helyzettel foglalkozott. Magyarország szomszédai — mondotta — szerződések és titkos katonai konvenciókat kötnek. A baranyai kérdéssel foglalkozva kijelentette, hogy az antant parancsainak ugylátszik Jugoszlávia nem engedelmessékedik.

## Irodalom és művészet.

A színház heti műsora:

Szombat délután: Baba.  
Vasárnap délután: Tatárjárás.  
Hétfő: Az ezüst sirály. C. bérlet.  
Kedd: Az ezüst sirály. A. bérlet.  
Szerda: Az ezüst sirály. B. bérlet.  
Csütörtök: Csárdáskirálynő. C. bérlet.  
Péntek: Cigányprimás. A. bérlet.

Szombat délután: Vasgyáros. Este: Lányom. B. bérlet. (Bemutató előadás.)  
Vasárnap délután: Magdolna. Este: Lányom. C. bérlet.

### Kiss József ünneplése.

BUDAPEST. Az itteni zsidó hitközség közművelődési osztálya Székely Ferenc és dr. Eulenburg Salamon elnöklésével március 6-án délelőtt 11 órakor a Vigadóban Kiss József-ünnepélyt rendez.

Dr. Hevesi Simon, budapesti főrabbi, dr. Sebestyén Károly egyetemi tanár és dr. Szabolcsi Lajos lapszerkesztő fogják méltatni az ünnepelt költészetét. Gál Gyula, Márkus Emilia és Odry Árpád, a Nemzeti Színház művészei Kiss József néhány költeményét szavalják el, Dömötör Ilona és Barsony Lajos pedig Kiss József verseire szerzett dalokat adnak elő.

\* Horváth Mici és Halmos Mici játszik a Baba operét két parádés, nagy főszerepét. A nagy érdeklődéssel várt szombat délutáni repriz többi szereplői Benkőné, Gyöző, Ladislai Faludi és Selmeczi. Az örök becsű operett második felvonásában Thomay Masa a tőle megszokott táncművészettel hatalmas balettel mutat be.

\* A Tatárjárás vasárnap délutáni előadásával a közönségnek tesz eleget a színház igazgatósága. A népszerű operet-

tet a bevált elsőrangú szereposztással mutatják be.

\* Máthé Rózsi sikere. Budapest. Pénteken, február 25-én a budapesti Városi színházban a Mignon került színre. A címszerepét ezúttal először énekelte Máthé Rózsi, az aradi származású kiváló operaénekesnő. Új szerepében megérdemelt és őszinte sikert aratott. Az operát Márkus Dezső vezényelte.

\* Az ezüst sirály, Buttykay és Földes nagysikerű operettje hétfőn rendezésben kerül előadásra. A pazar kiállítású, elsőrangú operett folytatódásos előadását nagy érdeklődés előzi meg.

\* Bucuresti levél két aradi nőcsokról és két aradi úrról, Rettenetes alakok. Színházi pletykák, Veszélyben az öltetes emberek. Egy nap a nagy művésznő életéből, Beleznyai István, A diákok és a félévi értesítő, Szeghő Lily vagy Seregh Marcsa? — ezzel a mindenképp érdeklő gazdag tartalommal jelent meg az Aradi Élet legújabb száma.

### Védekezés a kolera ellen.

A vármegyei prefektúra ma táviratot kapott a belügyminiszteriumtól, amely ismerteti, hogy a kormány milyen intézkedéseket tett a Jugoszláviában fellépett kolera behurcolása ellen. A miniszterium az országban három vesztegár állomást rendezett be: Timisoarán (Temesváron), Orsován és Galacon. Timisoarán (Temesvárott) azokat helyezik hét napi vesztegár alá, akik szárazföldön érkeztek Cattaroból vagy Spalatóból, Orsován azokat, akik a Dunán hajón érkeztek. Galacon pedig azokat, akik tengeren érkeztek Romániába. A határrendőrség is kellő utasításokat kapott. A belügyminiszter értesítette a prefekturát arról is, hogy vesztegár alá kell helyezni mindazokat, akik Algírból és Oranból érkeznek Romániába.

## Don Juan utolsó éjszakája.

(Rostand hátrahagyott verses drámája.)

A francia drámaíróadom szenzációs eseményről számol be a párisi „L'illustration” ma érkezett száma, amely Edmond Rostandnak, a nemrégiben elhunyt nagy romantikus drámaíróknak egy eddig ismeretlen posthums darabját közli. A két felvonásból és prólógusból álló verses színjáték címe: „Don Juan utolsó éjszakája”. Kéziratát most fedezték fel Rostand hagyatékában s keletkezésének történetét érdekesen mondja el Robert de Beauplan.

Rostand ki neotromantikus nagy drámáinak egész sorozatával tette nevét világhírűvé, a Chanteclair óta már nem elégedett meg a költői csillogás pompás és szellemes külsőségeivel. Gazdag és ötletekben dúz fantáziáját egyre inkább érdekelték a filozófiai elmélyedésekre hajló témák s hagyatékában egész sereg ilyesféle fragmentumot, vázlatot találtak, amelyeket mintegy nagy műveinek margójára írt, üdüléstül, szóragozásul. Ezek a fragmentumok a legértékesebb változatosságot mutatják s mindegyikükben megmutatkozik a szellemes író mosolygó álarcá mögött az élet nagy problémáit feszegető, komoly gondolkodó. Az egyik töredék címe: „A tizenkét munka”, egy másiké:

„A tizenkét Pair”. — ebből mintegy ötszáz vers készült el. — egy harmadik lord Brummel-lel foglalkozik, az első dandyvel, aki feltalálta a cilindert, amiért tudvalevően tíz évi börtönbüntetésre ítélték. Van egy vázlata Rostandnak Penelopéről, de különösen érdekes „A tükrök nélküli szoba”. Hőse egy öregedő szép asszony, aki lakásából minden tükröt eltávolított.

De mindannyi között a legértékesebb „A Don Juan utolsó éjszakája”, amely egy véletlennek köszönhető létrejöttét. 1911. nyarán Rostand birtokán tartózkodott Le Bargy, a nagy drámai színész, aki egy alkalommal arra kérte Rostand-t, írjon valami alkalmi darabot a bucsufellépésére. Rostand eleinte egy egészen rövid apróságra gondolt, de aztán, amint a témát vázolni kezdte Le Bargy előtt, megnőtt, kiszélesedett, elmélyült fantáziájában az ősi sujt: Don Juan története. A romantika ragyogó felszínén alatt örök emberi értelmét kezdte keresni a könnyűlévő, legendás spa nyolc tragédiájának. Olyan filozófiai gondolatot akart megmutatni benne, amely nem elmékedésekben, de akcióban nyilvánul meg. S ezt meg is találta Don Juan utolsó éjszakájában.

A darab tragikus konfliktusa a Csábító és a Szerelmes ellent-

mondásából fakad. Don Juan ráveti magát a világra, végiggázol a vérző, szerelmes női szívek tömegén s bódítást hódításra halmoz. De miye marad kalandjai végén? Csömöre és életének tátongó üressége. A halhatatlan: Trisztán és Romeo, akik szerettek, őszintén, halálos szenvedélyben lángolva és elégve. Az ő tragikumuk ma is megremegteti szívünket, míg Don Juan — úgy érezzük csak blaszfemizálta a szerelmet, csak a testet ölelte és sóvárogta, sohasem a lelkeket. S nemcsak az erkölcsnek, de a szellemnek is libertinusa volt ő, ahogy az érzelmekben nem hitt, úgy nem hitt Istenben sem. Bűnhődése tehát igazságos, mert hiszen bűne a legnagyobb, amire nincs bocsánat: a szerelmes szív elleni bűn. A pokolinfenális ünnepélyességű láng tengere azonban éppen ezért tulajdonságos megbecsülés, megtiszteltetés lenne számára. Bűnhődése katasztrófa, de bukásában van valami komikus, nevetséges is. Don Juan — így képzelte és írta meg Rostand — nem hős, még csak nem is ember, hanem egyszerűen báb, marionette: ez a drámai vég és bűnhődés.

A prólógusban a közsobor árnyéka magával vonzolja Don Juan a pokol lépcsőin. Ott Don Juan bátorsága meghatja a szép Donna Anna apját, akinek kéré-

sére Don Juan tíz évre visszaengedik a földi életbe. A sátn nyugodt, mert jól tudja, hogy Don Juan nem változik meg, a tíz év csak újabb bűnök terhét fogja növelni lelkén. Ez a tíz évre prólógus a prólógus és az első felvonás között telik el. Eljön az utolsó éjszaka s ezzel indul tulajdonképpen a darab. Az ördög megjelenik Don Juannál, hogy elvigye, de az, hogy időt nyerjen, meghívja vacsorára és egy ügyes ötlettel felidézi mindazokat az asszonyokat, akiket elcsábított. A nők átkokat szólnak rá s Don Juan ráeszmél arra, milyen sivár és üres volt egész élete. De nem tud megterni, nem bánja meg bűneit s ezért utoléri a büntetés. Nem kerül a pokolba, hanem játképp lesz egy marionette színház dróton rángatott kócfigurái között. A bábszínház igazgatója maga a sátn, aki végül is materializálja a Don Juanhoz méltó véget, tragikus bűnhődését gyilkos nevetéssel vegyítve el.

Az alkalmi darabnak szánt színmű ekképp komoly drámává szélesedett a filozófikus gondolat nyomán. Még 1911-ben elkészült vele — a prólógus kivételével — Rostand, de később Le Bargy még nem léphetett fel benne. Don Juan utolsó éjszakájának színre kerülését megakasztotta a háború kitörése.



## A mulató Páris.

A párisi rendőrfőnök évente statisztikát ad ki Páris összes ujonnan megnyíló és a már régebben fenálló szórakozó helyeinek a működéséről. A statisztikai kimutatás élénk bevilágítást nyújt Páris nagyszerű, excentrikus éjjeli életéről. A kimutatás közli, hogy az 1920. év folyamán csak Párisban huszonegy új színház, hangversenyegyesület és mozi és közel nyolcvanhat új bálterem nyílt meg. Jelenleg Párisban a már régebben fenálló szórakozó helységekkel együtt ötszázkilenc színház, hangverseny és mozi van. Hatszázkilenc bálhelyiség gyönyörködteti a párisiakat és ezen kívül kávéházakban és vendéglőkben kilencszáznyolc engedélyezett hangverseny társaság működik. Az érdekes kimutatás szerint Párisnak egyetlenegy ragyogó zajos éjszakáján is háromezernél több különféle szórakozóhely áll a közönség rendelkezésére és ilyen szédületes számok dacára is állandóan és mindenütt túlszofaltság és pazar, költséges, kacagó hangos élet uralkodik.

## Betított ünnepély.

(A magyar belügyminiszter az újságírók union.)

BUDAPEST. A magyar főváros közönsége nagy érdeklődéssel várta a színészek és újságírók szombat esti nagyszabású jótékony célú estélyét, amelynek tiszta jövedelme az újságírók szanatóriumegyesületét és a színészek nyugdíjegyesületét illette volna. Nagy meglepetésre tegnap arról értesültek az érdekeltek, hogy a jótékony célú estélyt, amelyre pedig már félmillió korona gyűlt össze, nem tarthatják meg, mert Tomcsányi Vilmos Pál, az új belügyminiszter meglepetésszerűen nem engedélyezte a záróra túllépését. Ferdinánd Gyula volt belügyminiszter annak idején ráírta az engedélyt kérő aktára, hogy a záróra felülgészítését megadandónak tartja. Nem volt azonban ezen a véleményen Vicián helyettes államtitkár, aki nem adta ki az aktát, mert ragaszkodott ahhoz, hogy a záróra túllépési engedélyt a felelős miniszter írja alá. Vicián helyettes államtitkár kijelentette egy nála járt újságíróküldöttiség előtt, hogy nem adhatja ki az engedélyt, mert 1000 koronás belépődíjak mellett a mostani viszonyok között mégsem lehet estélyt rendezni. Hiába hivalkozott a küldöttség arra, hogy Jerica Mária bécsi operaénekesnő nem jótékony célra és még drágább árak mellett énekel, az államtitkár ragaszkodott álláspontjához és az engedély kiadását a miniszter felfogásától tette függővé. Tegnap délelőtt az est rendezése felkereste a képviselőházban Tomcsányi belügyminisztert, aki azonban hajthatatlan maradt és kijelentette, hogy semmiesetre sem enged meg az estélyt, mert rossz vért szűlné, ha 1000 koronás belépődíjak mellett a Newyork-kávéházban, ahol az estélyt rendezni akarták, kirakatban mulatnának késő éjszakán. Ahhoz hozzájárulna, ha az ünnepélyt a Vigadóban akarnák megtartani. Kijelentette a miniszter, hogy attól is lehet tartani, hogy az ünnepséget megzavarják a bizony nem volna kellemes, ha néhány újságíró és színművészt inzultálnának. A küldöttség tudomásul vette a miniszter válaszát s nyomban intézkedett, hogy az ünnepély elmaradjon.

AZ ARADI KÖZLÖNY

bekepcsoit telefonszáma 151.

## H I R E K.

## Félmillió a telekértékadó

Két hónapi munka után tegnap fejezték be a telekértékadó tárgyalásokat. Dr. Angel István helyettes polgármester erre vonatkozólag a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

A bizottság összesen ötszáz-ezer lei telekértékadót vetett ki. Habár a telkek értéke a háboru előtti árakhoz viszonyítva 80—100 perccenttel magasabb a telekértékadó bizottság nem ezt vette a kivétel alapjául, hanem a kivétel alapja lényegesen alatta áll a napiforgalmi értéknek.

— **Mária királynő ékszerel.** Bucaresti. Moszkvából az a hír érkezett, hogy Romániának Oroszországban levő aranykészlete és Mária királynő ékszeri teljesen érintetlenek és hogy azokat az orosz kormány ki fogja szolgáltatni.

— **A magyar megbízott.** Bucaresti. Gróf Török, a magyar kormány teljhatalmu megbízottja tegnap Bucarestbe érkezett.

— **Hivatali szünet.** Illetékes helyről azt közlik velünk, hogy a törvényszéken, ügyészségen és járásbírószágon csak a hó 25-én, 26-án és 27-én tartják meg az előírt ünnepi szünetet. E hó 28-án, hétfőn rendes hivatal lesz.

— **Gyorsvonat Budapest és Békéscsaba között.** Budapest. Hir szerint május 1-étől kezdődőleg Budapest—Békéscsaba között egy gyorsvonatpár fog közlekedni.

— **Háromezer kiló arany.** Bucaresti. Az államkincstárba a legutóbbi napokban 2500 kiló aranyat szállítottak be, amely teljes egészében az erdélyi aranybányákból származik. Ezzel a mennyiséggel most összesen 3000 kiló erdélyi arany van az államkincstárban felhalmozva.

— **A Tisza-szobor.** Budapest. A Tisza-szobor alapja javára irodalmi délutánt rendeztek, amelyen Herceg Ferenc Tisza István férfiasságáról és magyarságáról tartott előadást. Ezenkívül zene-számok és szavatelok szerepeltek a műsoron.

— **Tízezer lei a létminimum.** Bucaresti. A minisztertanács legutóbb a létminimum újból való megállapításával foglalkozott és elhatározta, hogy 10,000 leiben állapítja meg azt az évi jövedelmet, amely adómentes marad. E rendelet alapján ezentúl csak a 10,000 leien felüli jövedelmeket lehet megadóztatni. Elhatározta a minisztertanács azt is, hogy eltörli a hadinyereségadót és helyébe progresszív adót léptet.

— **A szabadkereskedelem.** Bucaresti. A bucuresti iparkamara tegnap teljes ülést tartott, amelyen felolvasták azt a memorandumot, amelyben a kereskedelmi és iparkamarák rámutatnak az ország kereskedelmének jelenlegi nehéz helyzetére, amelyet kizárólag a kereskedelem teljes szabaddátételével lehet orvosolni.

— **Egy alezredes tragédiája.** Sibiu (Nagyszeben). Az itteni katonai lovaglóiskola tegnap délután Portocala generális tiszteletére diszfelvonulást tartott. A menetben lovagló J. Antonescu alezredes lova megboutlott és elesett. Az alezredes a nyeregből kibukott és elerült a földön. Amikor a ló a földről felugrott, az egyik lábával a földön fekvő alezredest halántékon rugta, aki a súlyos rugás következtében eszméletét veszítette. Antonescu állapota igen súlyos s az orvosok lemondtak róla.

— **Ne felejtse el, hogy értékes és olcsó műtárgyakat csak a Képző- és Iparművészeti Szalonban vásárolhat.** Vételkötelezettség nélkül megtekintheti a kiállítás a kulturpalota kistermében.

— **Kibékülés.** Páris. A Matin mai száma tudósítást közöl a két török delegáció kibéküléséről és egyesüléséről. A két delegáció jegyzékét a mai ülésen közösen terjesztették elő. A főbb követelések a következők: a franciák üritsék ki Ciliciát, a görögök pedig Szmirnát; a semlegesített Dardanelle tengeri szoros ismét török fennhatóság alá kerüljön; az európai határ eltolandó az Enos-Midia vonalig; a pénzügyi ellenőrzés kiküszöbölendő és helyette a szövetségesek tanácsadó szerepet játszanak pénzügyi téren.

— **Olcsóbbodás.** Budapest. Az általános olcsóbbodás hullámainak első jele az, hogy Budapesten a rizs 46 koronára és a nyersbőr 90—100 koronára zuhant.

— **Méteres hó Menyházán.** Az utóbbi hét meleg napsugaras ragyogása a korzó fáradt egyforma arcait lassanként mosolygós pirosarcú emberekké melegeitette. A városban az ég felé meredező karscsúfák mindentől új boldog rügyifakadásban nevetnek s az emberek vígan feszítik a mellüket az üde tavaszi levegőben. Ebben a tavaszi hangulatban érkezik hozzánk a hír, hogy a megye egyes helyein így elsősorban Menyháza szép fenyvesborította erdőiben már hetek óta méternél magasabb hó terül el. A menyházai parasztok a szomszédos falvak meleg, áldásos télutóiból hazaérve, a fejüket csóválják a menyházai hegyek már hetek óta változatlan, fehér, hideg hóleplett meglátva és szomorúan mesélik társaiknak, hogy Menyházán májusig nem lesz tavasz.

— **Árdrágítási ítélet.** Az aradi törvényszéken működő árelőző bizottság Pavejiánu táblabíró elnöke alatt ma Veres Sándor kosarast 100 leire ítélte.

— **Nm lesz rendőrprefectus-változás.** Nemrég cluj (kolozsvári) jelentés alapján megirtuk, hogy Popovici Valér ot-tani rendőrprefectust áthelyezték Aradra Gritta Ovidiu rendőrprefectus helyére. Amikor Gritta Ovidiu rendőrprefectus a közelmúltban hazaérkezett, kijelentette munkatársunk előtt, hogy a távozásáról elterjedt hír tévedésen alapul, mert ő továbbra is Aradon marad. Ma azt az értesítést kaptuk Cuijól (Kolozsvárról), hogy Popovici Valér ot-tani rendőrprefectust nem helyezik el Aradra.

— **Ezer leissel nem szabad büntetést fizetni.** Bucaresti. A pénzügyminiszter újból kiadta azt a rendeletet, amely 1920. november 30-án kelt s amely megtiltja, hogy a Banca Generala 1000 leies bankjegyeivel büntetéseket fizessenek.

— **Aradi aranytíjak bünel.** Uri székhámos ígere, Névtelen levelek, Lázadás a kabaréban, Színésznők figyelmébe. A kacagó nő, Egy szimpatikus állat, Az izlés gyorsan változik, Pohárköszöntők (dr. Nagy Sándor), Ujtás a szemészet terén, Szenzációs hírek, Tréfás apróhirdetések, stb. című érdekes cikket közöl a népszerű „Aradi Páklya” legújabb száma.

— **Drága a tojás.** Bécs. A tojás ára Bécsben 15 koronára emelkedett, természetesen darabonként.

— **Halálozások.** Tegnap délután elhunyt Kohn S. N., Arad egyik előkelő polgára, aki a régi Arad közéletében tevékeny részt vett. A 79 éves férfi hosszú ideig alelnöke volt a zsidó hitközségnek és évtizedekig hasznos tagja volt Arad város törvényhatósági bizottságának. Kohn S. N. több jótékony egyület elnöke, a kereskedelmi és iparkamara tagja, az Ipar- és Népbank felügyelő bizottsági tagja, a Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezetének igazgatósági tagja volt. Halála városzerte részvételt kelt. A temetés vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Batthyány-utcai házból.

— **Tóth József birtokán.** A közismert aradi milliomas szerdán este 91 éves korában meghalt. A temetés ma délelőtt 4

órákor nagy részvét mellett folyt le a felső temető halottas házából.

— **Haladás előadás** ma délután fél 6 órakor az ipartestület nagytermében Bul. Carol I. (Erzsébet-körút) 17.

— **Olcsóbb lesz az újságpapír.** Amerikában. Bécs. A Neue Freie Presse-nek jelentik Genfből: Newyorki jelentés szerint a nemzetközi papirtársulat az újságpapír árát a következő negyedévre 5 dollár 7 centtel lesz állítja. Londonban azon a nézetet vannak, hogy az angol újságpapíryáraknak alkalmazkodniok kell az amerikai papírárhoz.

— **Magyaryelvű gyógyszerészgyakornoki tanfolyam.** Clujon (Kolozsváron) március elsején nyílik meg a magyar gyógyszerészgyakornokok részére a magyaryelvű gyógyszerészgyakornoki tanfolyam. A kurzus, amely előreláthatólag egy hónapig tart, a legutolsó, amelyen a gyógyszerészgyakornokok magyar nyelven tehetik le a vizsgáikat.

— **Elégett a lorettói Madonna-kép.** Loreto. Rövidzárlat következtében az itteni templomban tűz keletkezett, amely az oltárt és a híres lorettói Madonna-képet elpusztította.

## Aprópénz lesz.

BUCURESTI. Miután a bucurestii geográfiai intézet a Moldvából hozott bankjegypapírost már feldolgozta, megkezdte a 25 banis papírpénz nyomását s azután 10 banis papírpénzt fog nyomni. Összesen 1.600.000 lei értékű 25 banist 600.000 lei értékű 10 banist nyomnak. A minisztertanács elhatározta, hogy 20 millió értékben ércpénzt bocsát forgalomba. Több külföldi cég már ajánlatot is tett az ércpénz készítésére. A cégeket a közeli napokban szóbeli tárgyalásra meghívják. Az új ércpénz cinkből készül.

## Esik a cukor ára.

A Deutsche Tagespost írja: A cukorárak tendenciája állandóan eső. Fővárosi lapokban az a hirdetés jelent meg, hogy a külföldi cukrot Galacban kilónként 11 leiel adják le, amihez 3 leit költség, vám és kezelés címén számítanak fel, úgy, hogy Galacban a cukor kilója 14 lei. Clujon (Kolozsvárt) is erősen zuhant az utóbbi időben a cukor ára: 32 leiről 24—26 leire. Azt hiszik, hogy a cukorárak zuhanása tartós lesz és más gyarmati áruk árai is zuhanni fognak. Az Orient írja: A kormány megtiltotta a vasutigazgatóságnak, hogy kereskedőknek cukor behozatalára waggonokat adjanak. Jelenleg Konstanzában 500 waggonnal több cukor hever, amit nem lehet Bucurestibe szállítani. Galacban és Brailában 1000 waggonnal több cukor van felhalmozva s ezt a hatalmas készletet állandóan lopkodják. A kormány attól tart, hogy a cukor árának további zuhanása katasztrófával járhat a közlekedési miniszteriumra, mer a miniszterium eddig mindig a legnagyobb áron vásárolt cukrot. Az Orient parlamenti tudósítójának illetékes helyen kijelentették, hogy a kereskedelmi miniszterium nem tiltotta meg a kereskedők részére kiadandó waggonok rendelkezésre bocsátását, hanem ezt az intézkedést a CFR. vezérigazgatósága tette meg. A közlekedéstudósítást a vasutigazgatóságtól, s így remény van arra, hogy a fekete tengeri kikötőkben felhalmozott nagymennyiségű cukrot rövidesen el lehet szállítani Bucurestibe.

## Fizetése képtelen a bécsi postatakarék.

BÉCS. A bécsi postatakarék-pénztár többszöri felszólítás után sem tudta teljesíteni a minisztertanácsnak azt a határozatát, hogy az állami hivatalnokok részére fejenként 2900 korona segélyt utaljon ki. Ennek hírére tegnap déli 12 órakor a takarékpénztár helyiségében nagy tömeg gyűlt össze, amely viharosan követelte betéteinek visszafizetését. A postatakarék-pénztár kasszáit lezárták, a tömeg izgatottsága egyre fokozódott, mire a rendőrség kivonult. A tömeget a rendőrség eltávolította a postatakarék-pénztár helyiségeiből, és az összes ajtókat bezárta.

## Tűzveszélyes virágágy.

ORADEAMARE (Nagyvárad). A város egyik modern bérházának tulajdonosa az épület kedves, parkirzott udvarát a napokban terjedelmes, szép kör alakú virágágyval akarta díszesebbé tenni. A háztulajdonos a virágágy megtervezése végett magához hívatta a városi kertészt. A ház egyik barátságos lakója azonban, aki ugylátszik a virágoknak is esküdt ellensége volt, nem tudott helynyugodni abba, hogy az udvar helyét egy otromba virágágy foglalja el és a hivatalos hatóságokhoz fordult, ahol bejelentette a háziorvost, mint súlyos, törvénybe ütköző cselekményt. A házbeliek — természetesen a háztulajdonos is — tudomást szereztek a dologról és jót nevettek a külön lakó ellenséges naiv rosszindulatán; de már a következő napon lehíjt egy kissé jókedvű gunyolóadásuk. Másnap ugyanis egy hatósági bizottság szállott ki a jelzett udvarba, ahonnan csak több órai hosszas kutatás és vizsgálódás után távozott el, ellenben még aznap kihirdették ez ügyben a bírósági határozatot, amely szerint a virágágyat az udvarról azonnal fel kell szedni, mert az tűzveszélyes. A háztulajdonos, aki szelíd, jóhumoru ember, még mindig tréfára vette a dolgot és szerény felelkezés alakjában megkérdezte a hatóságtól, hogy tulajdonképpen miért tűzveszélyes az ő udvarában ártalmatlan virágágy. Erre azután a hatóság a legszigorúbb és legkomolyabb formában adta tudtára az elképedt háziurnak, hogy az udvaron felállított virágágy azért rejti magában egy veszélyes tűzveszélynek feltétlen csiráját; mert ha netalán a házban tűz ütne ki, a tűzfecskendő a terjedelmes virágágy miatt nem tudna behatolni az udvarba, és így a szomszéd épületek is tüzet fogva porráégnének. A hatóságnak utólag annyira megtetszett ez az indok, hogy a már előbb kimondott határozatot utólag szigorúan meg erősítette.

# LEGUJABB.

## Andrássy a keresztény-ségről.

BUDAPEST. A keresztény egyesülés pártja gróf Andrássy Gyula tiszteletére lakomát rendezett. Andrássy a keresztény politika szükségességéről beszélt. Hangoztatta, hogy a háború alatt meggyőződött róla, hogy a társadalom egy része megbízhatatlannal viselte magát. Az esélyek szerint nem szívesen ejti ki ezt a szót: zsidó, mert sokan voltak közöttük, kiket eddig a közpályán tisztelt, de rájött, hogy fontos helyeken igen sokan nem töltötték be pozíciójukat a tőlük várt felelősséggel, kötelesség tudással és hazafisággal. Huszár Károly az intelligencia együttműködésének szükségességét hangoztatta.

## Kunfi a bolsevizmus ellen.

BÉCS. A bécsi nemzetközi szocialista kongresszuson felszóltat Kunfi Zsigmond: Magyarországon mondotta, tapasztalatot szereztünk arról, hogy a forradalmi akarat nem elégséges ha a forradalom szükséges előfeltételei hiányoznak. Rettenetes vereséget szenvedtünk. Tiltakozni kell a bolsevista módszernek túlzásba való hajtása ellen. A magyarországi forradalomban láttuk, hogy sokkal közelebb állunk az orosz viszonyokhoz, mint Nyugateurópa, de a bolsevista módszer Magyarországon is lehetetlenné vált

és Nyugateurópában egyáltalán nem találta talajra. Magyarországon az elégedetlenség igen nagy tömege támadt a diktatura ellen és a proletáriátus maga is szembehelyezkedett vele.

## Károlyit nem engedik Amerikába.

BUDAPEST. Gróf Károlyi Mihály barátai: Hock János és Jászai Oszkár, továbbá Károlyi segéd-tisztje, Jeszenszky Imre és magán titkára Simonyi Henrik Amerikába költöztek, Károlyinak azonban nem engedi meg az amerikai kormány, hogy az Unio földjére lépjen. Károlyi barátai Amerikában a duna konföderáció érdekében propagandát akarnak kifejteni.

## Kommunizmussal vádolt magyar képviselő.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén napirend előtt Drózdly Győző képviselő bejelentette mentelmi jogának megsértését. Kommunista üzelmek miatt két feljelentést tettek ellene, amelyeket az illetékes hatóságok elintéztak ugyan, de most amnesztiával akarják befejezni ügyeit. Ő ebből nem kár, mert ez összeférhetetlen lenne a nemzetgyűlési képviselőséggel.

## A szent ember.

(Leleplezés Rasputinról.)

Maurice Paleologue, ki a háború kitérésakor francia nagykövet volt Pétervárott, most jelentette meg emlékiratait a Revue des Deux Mondes-ban, melyekben az éles megfigyelő részletességével számol be az orosz cári udvarban szerzett tapasztalatairól. Paleologue naplószerű jegyzetekben számol be a napi eseményekről. Rasputin, családi néven Fim Novy, a Kelet-Szibériában levő Pokrowskoje községben született. A Rasputin nevet kora ifjúságában kapta kicsapongásáért és parázna életéért. Rasputin, amiből gunynevét a parasztok formálták, parázna embert, kiliöntipót jelent orosz nyelven. Mint Pál apostol damasz Kuszi útjában, Rasputin is találkozott egyszer egy szerzetessel, ki nek dorgálásai felkeltették misztikus hajlamait. Elhatározta, hogy megjavul, de robusztus természetének, érzékiségének megfelelően a flagellánsok szektájába lépett. Itt csakhamar népszerűsége tett szert és itt misztikus hajlamai mindjobban kifejlődtek. Faluról-falura járva evangéliumi stílusú beszédeket tartott és parabolákkal ámitotta a parasztokat. 1904-ben híre eljutott Pétervárig. Jean de Cronstadt, a híres álomlátó, aki Pétervárott ejtette akkor eksztázisba a hiszékeny oroszokat, látni kívánta Rasputint. A Szent Sándor kolostorban találkozott vele s bizonyos jelekből azonnal megállá

pitotta, hogy „Isten küldöttje”. Ettől a naptól kezdve Rasputin még jobban barátkozni kezdett a papsággal, egyelőre azonban csak az alsó klérus tagjai között kötött ismeretséget. Később arkimandriták társaságába furakodott be, kik valamenyien felismerték benne az „Isteni szikrát”. Annyira fajult a dolog, hogy az emberek közeledtére letérdepeltek és ezt kiáltották feléje:

— Megváltónk, Krisztusunk, imádkozz érettünk szegény, bűnösökért.

Az orosz cárnő gyontatója, Teofan arkimandrita magához hívatta Rasputint. A találkozás a barát javára ütött ki. Teofan melegen ajánlotta őt az uralkodó párnak. Mielőtt az uralkodó pár fogadta volna, kételyeik támadtak, de a gyontató ezeket eloszlatta. Rasputin ennek következtében megjelenhetett a felségek színe előtt. Az első perctől kezdve leirhatatlan hatást tett rájuk. Elvakította és lenyílgözte őket. És emellett kiméletlenül bánt velük. Valósággal szemtelen bizalmassággal Rasputin megszerzte magának Wyrnbow kisasszonynak, a cárné legbizalmasabb társalkodójának bizalmát és ezzel a politikai hatalom lépcsőjére hágott fel. Az udvar összes intrikusai, az állástkeresők és kegyhajhászok Rasputinhoz fordultak protekcióért.

Rasputin a hatalom védő árnyékában a legsúlyosabb visszaéléseket követte el és a legarcatlanabb orgiákat rendezte lakásán, úgy, hogy az orosz főváros jobb érzésű társadalma felszisszent és az újságok a cenzura ellenére is heves cikkekben támadták a szerzetest. Rasputin jónak látta néhány napra eltűnni. Távolléte alatt a cárné állandóan levelezett vele. Rasputint a papok megverték, leköpték és kényszerítették, hogy térdenállva esküdjön meg, hogy többé nem teszi be lábát a cári palotába. Másnap a szent szinodus előjáróját megfosztották állásától és Litvániába száműzték. Helodor apátot, aki a Rasputin elleni merénylet egyik rendezője volt, börtönbe vetették. Az eset a dumában is szóvá lett téve. Teofan arkimandrita, a cárné gyontatója is kikelt Rasputin ellen, ezért száműzték. Akkoriban — 1912-öt irtak — Kokovcev volt a miniszterelnök. Ez a bátor és egyenes ember kérve-kérte a cárt, küldje vissza falujába Rasputint.

— Ez az ember felséged bizalmával visszaél — mondta neki. — Szemfényvesztő és semmirekellő ez, még pedig a legrosszabb fajtaból. A közvélemény is ellene fordult.

A cár megvető mosolylyal kérdezte a miniszterelnököt:

— Ön hallgat az újságokra? — Az audienciának azzal szakadt vége, hogy a cár megígérte, hogy fel fogja szólítani Rasputint a távozásra. Persze, ebből mi sem lett. Kokovcev ebből kifolyólag kegyvesztett lett az udvarnál. A cárné névnapja alkalmával a cárné a miniszterelnöknek tüntetően hátat fordított, amikor az üdvözlésére megjelent méltóságok sorfala között elhaladt. Néhány nap múlva Rasputin Tobolszkba ment. Távozása előtt így búcsúzott az uralkodó családtól:

— A gonoszok félszkelnek rám. Ne hallgassatok rájuk. Ha elhagytok, el fogjátok veszíteni fiaitokat és a korona hat hónapon belül leesik fejeteokről.

A cárné felkiáltott: Nem te vagy-e a mi védelmezőnk, a mi legjobb barátunk? Hogyan is hagynánk el. És letérdelve előtte áldását kérte.

1913-ban az anyacárnő, a cárné huga és még több nagyhercegnő próbálták felnyitni a cárnő szemét Rasputinra. De a cár és felesége minderre csak ezt feleltek:

— Ezek egyszerű rágalmak. Máskülönb is, a szenteket mindig rágalmazzák.

Rasputint nem lehetett megdönteni.

— Kokainbarlang Berlinben. Berlin. A rendőrség a város délnyugati részében egy kokainbarlangot fedezett fel, ahol több férfit és nőt talált, akik a kokainszívásnak hódoltak. A jelen voltak ellen megindultak a vizsgálatok.



## Közgazdaság.

### A valutapiac.

**Páris,** szikratávirat február 24. Dollár 13.80, leu 18.75, márka 23.25.  
**Bucaresti,** február 24. Dollár 73.5, márka 1.24. **Arad,** február 25. Dollár 73.5, márka 1.24. **Timisoara** (Temesvár), febr. 25. Dollár 73, márka 1.23 és fél. — **Budapest,** február 24. Angol font 1990—2020, szokol 625—645, dollár 490—510, francia frank 3750—3800, márka 820—840, lira 1830—1870, osztrák korona 70—74, rubel 200—220, leu 535—655, svájci frank 8300—8400, korona- és frankdinár 1270—1320, lengyel márka 52—58, léva 525—545, **Bécs,** febr. 24. Márka 1168, leu 932, lira 2875, francia frank 3150, svájci frank 11750, dollár 710, rubel 316, szokol 690, angol font 2750, dinár 1800, magyar bankjegy 138.5, lengyel márka 82. — **Zürich,** február 24. Berlin 987.5, Milano 2202, Prága 750, Budapest 117.5, Bécs 150, London 2344, Páris 4340, Zágráb 410, Bucaresti 790, Newyork 604, osztrák lebelyegzett korona 90, Varsó 67.5, Hollandia 20670.

— **Budapesti értéktőzsde.** Budapest, február 24. Az értéktőzsdén a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hitel 1785, Osztrák Hitel 1020, Angol—Magyar Bank 890, Leszámitoló bank 765, Salgótarjáni 6900, Rimamurányi 3360, Államvasut 4125, Jelzálog és Hitelbank 430, Földhitelintézet 3725, Kereskedelmi Bank 7500, Viktoria malom 93, Beucsini 5975, Általános Kőszénbánya 8725, Ganz Danubius 21100, Ganz Villamossági 4800, Schlick Nicholson 1265, Cukoripar 18600, Nasiczi 14800.

— **A Weitzer-részvények.** Budapest. Az itteni értéktőzsdén az aradi Weitzer-féle vaggongyár részvényeit is jegyzik. A legutolsó február 24-iki kurzus szerint a Weitzer részvényeket a budapesti értéktőzsdén 6300 koronával jegyezték.

— **A határidőüzlet visszaállítása.** Budapest. Az értéktőzsde közönségének körében széleskörű mozgalom indult meg a határidőüzlet visszaállítása érdekében. Ez irányban most az értékpapirkereskedők egyesülete külön felterjesztéssel fordult a tőzsde tanácsához.

— **Közgyűlés.** A Pécskai Takarékpénztár Részvénytársaság i. évi március hó 6-án délelőtt 10 órakor tartja rendező évi közgyűlését.

— **Az alpesi részvények emelkedése.** Bécs. Tegnap a tőzsde megnyitása után az alpesi részvényekre terelődött a figyelem, minek következtében a többi értékek csökkentek. Az alpesi részvények emelkedésének okai azok az állandó hírek, amelyek szerint a részvénytársaság és a Stinnes csoport között megegyezés jött volna létre. Mindjárt a tőzsde megnyitása után elterjedt az a hír, hogy Castiglioni, a Depositenbank igazgatója Berlinbe utazott, hogy a vas-trösztel

megegyezés végett tárgyalásokat folytasson. Ennek folytán az alpesi részvények körülbelül 900 koronával emelkedtek.

— **Aradi gabonavásár.** Február 25. A mostani gabonapiacok csak halvány árnyalatát képezik a régi aradi nagy gabonavásároknak. A hozatalok rendkívül kicsinyek, a forgalom korlátolt határok között mozog. A mai piacon a behozatal mérsékelt volt és az eladásra került mennyiséget a consum vásárolta meg. Elkelt: Buza 260—265. Tengeri 170—180. Árpa 200.

## Ellenforradalom Oroszországban

**HELSINGFORS.** A kronstadti matrózok lázadása tovább tart. A pétervári helyőrséggel tárgyalásokat folytatnak a szovjetkormány megbuktatása céljából. Pétervárt állítólag kommunista csapatok körülfélták.

**MOSZKVA.** A középoroszországi ellenforradalmi parasztmozgalom mind nagyobb mérvet ölt. A szovjethatóságok a forradalmi mozgalommal szemben tehetetlenek.

## LEGUJABB.

— **A nyugatmagyarországi kérdés.** Bécs. A nyugatmagyarországi kérdésben a magyar és osztrák szakelőadók tárgyalásai ma délben befejeződtek. A tanácskozásokat a jövő hét végén Budapesten folytatják.

— **A német ellenjavaslatok.** Berlin. A német ellenjavaslatok megbeszélését befejezték. A minisztertanács holnap hozza meg döntését. A német delegáció Simons külügyminiszter vezetésével ma indult el Londonba.

— **Amerika visszavonul.** Washington. Harding, az Egyesült Államok új elnökének hivatalba lépése előtt az Unio nem szándékozik európai ügyek intézésében résztvenni.

— **Giolitti bukik.** Zürich. Rómában Giolitti közeli bukásáról beszélnek. Utódjával a miniszterelnöki székben Orlandot emlegetik.

— **A francia—lengyel egyezmény.** Páris. A francia—lengyel katonai szerződést kedden aláírják.

— **A magyar gabona-kivitel.** Budapest. Hotovecz cseh kereskedelmi miniszter a legközelebbi időben Budapestre érkezik. A cseh kereskedelmi miniszter előbb Varsóban és Bucarestiben tárgyal. A magyar fővárosban a magyar gabonakivitel ügyében folytat tárgyalásokat.

— **Mit követelnek az utódállamok.** Bécs. Az utódállamok 50 milliót követelnek az Osztrák-Magyar Bank aranykészletéből. A hollandi kölcsön ügyében tartott bécsi értekezleten nagy meglepetést keltett az utódállamok képviselőinek ez a bejelentése, amely megnehezíti a kölcsön rendezését. Az ügyben a jóvátételi bizottság fog dönteni.

— **Katonai fennhatóság alatt.** Varsó. A lengyel kormány valamennyi

magán- és államvasutat katonai fennhatóság alá rendelt.

— **A török ellenjavaslat.** London. A konferencia felszólította a török delegátusokat, hogy a sévresi szerződés megváltoztatandó pontjaira nézve konkrét javaslatokat terjesszenek elő.

## Gyermekotthon-avatás

A timisoarai (temesvári) gyapjuipar részvénytársaság üzemvezérigazgatójának, Fótis Rudolfnak kezdeményezésére egy évvel ezelőtt nagyszabású gyermekotthon felállítását határozta el. A humánus intézmény megvalósításához azonnal hozzáfogtak s a modern, nagyszerű berendezésű épület a napokban teljesen el is készült. Ma folyt le a gyermekotthon ünnepélyes felavatása a gyár tisztviselőinek és összes munkásainak jelenlétében. A gyapjuipar részvénytársaság alkalmazottai hála-juk kinyilvánítása végett az otthon hálótermében Rubeczky Károlylyal, a kiváló aradi szobrászművésszel szép márvány emléktáblát készíttettek, amelyen a gyermekotthon alapítójának, Fótis Rudolfnak és feleségének bronzreliefje látható. Az otthon felavatása mindvégig emelkedett és ünnepélyes hangulatban folyt le, Fótis vezérigazgató a munkások hála felköszöntésére megható, komoly szavakkal válaszolt.

## A Mercur-bank afférje.

**BUDAPEST.** A főkapitányságon még tegnap délután is folytatták a Mercurbank hitelezőinek és tisztviselőinek kihallgatását. Dr. Marinovics helyettes főkapitány, aki a vizsgálatot vezeti, maga elé hívatta a letartóztatásban levő Pick Marcell vezérigazgatót, aki informálta a bankokkal folytatott tárgyalások eredményéről. Pick Marcell még most is azon a véleményen van, hogy ha a hitelezők türelmenél várnak, az összes kötelezettségeket rendezni lehetne. Illetékes helyről erre az ügyre nézve a következőket jelentették ki: Tény az, hogy annak idején a magyar Mercurbankból 7 millió korona értékű valutát kobozták el és helyezték letétbe az állampénztárban. A bank vezetősége, hogy a szanalást megkönnyítse, megkereste az állampénztárt, hogy ezt az összeget bizonyos levonások mellett, természetesen az állampénztár minden jogának fenntartásával, bocsássa a pénzügyi központ rendelkezésére. A pénzügyi központ a kapott utasítások értelmében most meg fogja alapítani a Mercurbank státusát. Ha a bank tényleg abban a helyzetben lenne, hogy a hiányzó összegeket pótolja, a szanalást maga a pénzügyi központ viszi véghez. Csak az aktívák és passzívák pontos felvétele után mérülhet fel az a kérdés, hogy vajon a bank

ellen támasztott követeléseket teljes egészükben kifizethetik-e. Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter különben utasította a rendőrséget, hogy a Mercurbank lefoglalt üzleti könyveit a státus megállapítása céljából bocsássa a pénzügyi központ rendelkezésére. Egyes lapoknak az a híradása, mintha Pick vezérigazgató védői Schober Béla pénzügyi államtitkárnál interviáltak volna, nem felel meg a valóságnak. A budapesti rendőrség táviratilag megkereste a bécsi rendőrigazgatóságot, hogy a Mercurbank bécsi fiókjában levő pénzkészleteket és egyéb értékeket vegye zár alá. Pick Marcell vezérigazgató bécsi megbízottjától az a távirati értesítést kapta, hogy a bécsi rendőrigazgatóság a megbízottnál levő másfél millió korona készpénzt és 4000 dollár értékű amerikai hadikölcsönkötvényt lefoglalta.

## Mozl.

— **A mozgóképszínházak műsora.** Február 26-án az Apollóban: Romok hátán. Társadalmi dráma. — Az Urániában: A vörös kérdőjel. Társadalmi dráma.

— **„Judex.”** A filmkultúra emlékeztető dátuma lesz március negyediké, a mikor ez a nagyszabású film első része kerül bemutatásra. Judex nem kalandor, hanem az igazság bajnoka, aki, hogy gaztetteket megtorolhasson és bűntetteket megakadályozhasson, a titokzatoság mezébe burkolózik. Ahogy az igazságot osztogatja, az a zseniálitása ennek a filmnek, amelynek izgalmas meseje fölülmulja az összes eddig bemutatott hasonló zsánerű filmeket. Nem kitalapost utakon halad az idegjesztő meseszöveg, hanem eredeti csapásokra tereli a bűnügyi filmek irányát. Judex nem bűnre oktat, hanem a bűn megőrlésére és az igazság szeretetére, amire azt hisszük, soha nagyobb szükség nem volt, mint napjainkban. Mint már említettük, Judex 6 részből áll, amelynek első fejezetét jövő héten péntektől kezdve vetíti három napon át az Apolló. Akik a torlódást el akarják kerülni a pénztárnál, mind a 6 részre megválthatják jegyüket hétfőtől kezdve az Apolló színház irodájában Bohus-palota, 3-ik kapu, I. em.

— **Új műsor az Apollóban és Urániában.** Szombaton mind a két mozi színház új műsort mutat be. Az Apollóban egy pazar kiállítású német dráma, Romok hátán kerül vetítésre, amely az életnek egy döbbenetes drámai összeállítását peregetti le szemünk előtt. A dráma főszerepeit a Reinhardt-színház legkiválóbb tagjai játsszák, ami természetesen nagyban emeli a kép művészi értékét. Az Urániában Csermely Gyula magyar író egyik mélyen járó társadalmi drámája, a Vörös kérdőjel kerül bemutatásra. Egy asszony tragikus szerelme bontakozik ki a csodásan megkonstruált drámában, amelyet a budapesti Astra filmgyár állított ki, a szerepeket pedig jónévi magyar színésznők és színészek kezébe helyezte el.

— **Magyarországon megadózották a kibiceket.** Hódmezővásárhely tanácsa a kártyaadót személyenként 1 koronában, a dominó-, sakk-, biliárd- és tekeadót pedig félkoronában állapította meg. Együttal kiterjesztette a kártyaadót azokra is, akik közvetve — esetleg anyagi érdeklődés nélkül — vesznek részt a játékokban. Tehát a kibicek is fizetnek.

## NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelőséget.

## Mindenkülön értesítés helyett.

Ordner Nina szül. Kohn, mint nővére elszomorodott szívvel tudatja, hogy forrón szeretett fivére a legközelebbi sógor, nagybácsi és rokon

## Kohn S. N. úr

rövid szenvedés után I. hó 24-én elhunyt.

A megboldogult hült tetemeit f. hó 27-én délelőlt 10 órakor kísérik ki a Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 30. sz. gyászszobából a helybeli zsidótemetőbe.

Béke hamvainak  
Kossuth mellőzést kérjük!  
Arad, 1921. február hó 24. 769

## Apró hirdetések

## Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoljuk.

Minden szó hirdetési ára 75 banl.  
Vastagabb betűkkel 1 lel 50 banl.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat kihúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.  
A legkisebb hirdetés ára 10 szőlő 7 ml 50 banl.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti elakijában nem közölhető megváltoztassa.

## Levelezés.

„LALA“-t várja egy csunya fiú. 765

„ITT A TAVASZ“-nak levele van. 766

## Alkalmazás.

KETTAGU családhoz főzni tudó minde-nes keresetlik. Címe: Wallinger hirdető-ében Lázár-utca. 10458

KERESTETIK 28-30 év körüli özvegy uriaszony, aki kisfiának szerető édes-anya lennie és háztartást vezetni. Címe: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10459

INTELLIGENTES Deutsches Freulein wird zu zwei Kindern gesucht bei Fleischmann. Strada Bariutu (Rákóczy-utca) 25. 10459

GAZDASSZONY vidéki pusztára felvéte tik. Jelentkezni Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10459

MINDENKÉP LÉNYT keresek jó fizet-éssel Városey-utca 11a. 774

## Vétel és eladás.

LEVÉLPAPÍR, selyempapír belésű bo-ritékkal dobozoként 16 lei. Knieszer pa-pírkereskedőnél, Dobó-utca. 10671

ELADÓ egy rézgy terítővel és egy ház-telek. Fábán László-utca 9. vasút mel-lett. 772

ELADÓ egy teljesen jó karban levő an-gol bőrgarnitúra. Tudakozódni Str. Bu-cur (Eötvös-utca) 9a) földszint. 767

ANTIK és modern porcellán butort, szőnyeget festményeket, ékszert, ezüst-öt vesz és elad Salon Artistique. Állan-dó kiállítás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

MINDENFÉLE BUTOROK, zongora, könyvek és gyermek játékok eladók Kalmár pénzügyigazgató helyettesénél a pénzügyi palotában. 754

EGY teljesen jókarban levő kerékpár eladó. Varjassy Lajos-utca 83. 768

## Lerombolják a párisi Szent Lázárt

PÁRIS. Komoly körökben az a hír járja, hogy a híres Szent Lázár női fogházat a közel jövőben lebontják. Az épület lerombolása által Páris legérde-kesebb és legrégebb látványossága tűnik el a föld színéről, amelyet a fran-ciák is az idegenek is, évtizedek óta csak kívülről csodálhattak. Ha az ember a keleti pályaudvarról érkezett meg a francia fővárosba, már a Fobourg-Saint-Denisen felkint ez a sötét, szomorú épü-let, amely mint valami bágyasztó llderc-nyomás nehezedett az idegenek mellére, sőt az épület barátságatlan reflexében a szomszédos házak is valami állandó, fájdalmas melancholiában meredeztek a felhők felé. Maga az épület négy utcára terjed ki helyét a XII. században egy nagy kolostor állott, majd a középkorban az épület előtt négyszögletes torony volt látható Szent Lajosnak és három fiának a szobrával. Néhány évtizeddel később még egy királyi lakosztályt is emeltek az épület mellé, ahol a régi francia kirá-lyoknak, mielőtt Páris területére léptek, szent fogadalmat kellett tenniük. Szent Paul de Vincent egy izben a kolostorban tartózkodott és megalapította a Szent Lázár-egyesületet. A fogházzá alakított kolostorba zárták be azután később Beaumarchais, a „Figaró házassága“ nagyszerű premierje után, amin a pári-siak annyira megbotránkoztak, hogy a királynak másnap el kellett rendelnie az író szabadonbocsátását. A nagy forradalom idején sok kiváló, híres személyiség töltötte itt utolsó óráját. Páris rém-dráma-történelmének utolsó századja alatt nagy és fontos szerepet játszott a Szent Lázár-épület, amely a köztársá-ság első éveit óta a mai napig Páris leg-nagyobb női fogháza maradt. Ide zárták be hosszú-hosszu évek óta az összes női gonosztevőket a nagystillű, hirdhet kalandornőket és a rossz útra tévedt fiatal, párisi leányokat is.

## Figyelmeztetés!

Vidéki előfizetők között még mindig sokan vannak, akik az „Aradi Köz-löny“-ért való előfizetési hátralékaikat — dacára többszöri felszólításunknak — nem küldték be. Ezuttal ismételtlen kér-jük, hogy egy a hátralékokat, mint a folytatólagos előfizetést HALADÉKTA-LANUL postautalványon beküldeni sz-veskedjenek, mert ezután csak annak küldünk lapot, akinek laptartozása nincsen. Aki pedig a hátralékokat SÜRGŐSEN ki nem egyenlíti, peresítjük.

AZ „ARADI KÖZLÖNY“  
kiadóhivatala

Utlevelegyezmény  
Magyarország és Ausztria  
között.

Ausztria és Magyarország az üzleti utazási forgalomra vonatkozólag bizo-nyos alapelveket állapítottak meg. A bécsi kereskedelmi és iparkamara érte-sülései szerint ennek az egyezménynek a lényeges pontjai a következők: A ví-zum megmarad, azonban üzleti ügyek-ben utazóknak (kereskedőknek, gyáro-soknak, ügynököknek, iparosoknak ke-reskedelmi utazóknak, stb.) Iparigazol-ványuk bemutatása ellenében a vizumot egyszeri utazásra haladéktalanul meg-adják. Azoknak az üzleti ügyekben uta-zóknak, akiknek nincs iparigazolványuk, a vizumot az illetékes kereskedelmi ka-mara ajánlása alapján adják meg. Olyan kereskedelmi utazóknak és cégeknek, amelyeket a képviselői hatóság ismer, nincs szükségünk ilyen ajánlásra. Tel-jesen megbízható egyének kívánságokra állandó vizumot kaphatnak s ez hat hó-napi időtartamra a határnak akárhány-szori átlépésére jogosít, „ha ezt az Ausztria és Magyarország közötti gazda-sági forgalomnak szempontjait megkiván-ják“. Ezen feltétel fenforgását az utlevél-hatóság kívánságára az illetékes keres-kelemi kamara bizonyítványával kell igazolni. Méltánylást érdemlő esetekben, különösen akkor ha a vizumot kérőnek a lakóhelye nem ott van, ahol a képví-seleti hatóság székhelye, a fél szemé-lyes megjelenésétől el lehet tekinteni.

## Tenyészbikavásár Aradon.

Az Arad-vármegyei Gazdasági Egyesület Arad-vármegye alispáni hivatalának támoga-tásával március hónap második felében Aradon, díjazással egybekötött tenyész-bikavásárt rendez. A gazdasági egyesü-let e vásár rendezésével a vármegye és környéke szarvasmarha-apaállat állomá-nyának minőségéről akar a gazdaközön-ségnek és a hivatalos köröknek képet adni és miután ezidőszert a legtöbb község apaállat háánnyal küzd, remél-hető hogy a vásáron élénk vásárlást kedv fog mutatkozni. A vásárra csakis saát nevelésű hágóképes tenyészbikák jelenthetők be és pedig siententhal, berni pinzgau és magyar-erdélyi fajta. A be-jelentések legkésőbb március hó 10-éig a gazdasági egyesület igazgatóságához leendő meg.

## A szerkesztésért

KÁROLY JÓZSEF  
felel.

## Kiadóhivatala

## AZ „ARADI KÖZLÖNY“

1921-től naponta 6 oldalon jelenik meg.

## AZ „ARADI KÖZLÖNY“

Erdély magyarságának legelterjedtebb napilapja.

## AZ „ARADI KÖZLÖNY“

tudósításai megbízhatók. Eredeti, bő, kimerítő táv-iratokat hoz a világ minden részéből.

## Előfizetési árai mérsékeltek:

Egy évre helyben és vidéken	180 Lei.
Fél	90 "
Negyed	45 "
Egy hóra	15 "
Egyes szám ára	1 "

Legjobb hirde-tési organum!

EGY EBÉDLŐ, háló és konyha beren-dezés olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhí-vatalban. 709

LAKATOS SZERSZAMOK, gyorsfűró-gép motorbicikli, villanyvilágítással, két tartalék gummival, tábori tűz, álló, kö-szőrűkő, stb. eladók Pommersheim Ferencnél Ujarad, Rákóczy-ut 60. tem-plom mellett. 764

EGY komplett háló, egy könyvtár, futó-szőnyeg, két ajtó, jég szekrény, háztar-tási eszközök, tartók, gyermek íróas-tal, hintaszék és játékok, eladók. Boros-lenón, banképületben. 775

MASZNALT OLOM megvételre kereset-ik. Bővebbet a kiadóban.

## Ingatlan.

LAKÓHAZ, új gazdálkodásra alkalmas, azonnal beköltözhető, eladó Zimándur-falun. Címe a kiadóban. 76

KORCSMA Ujarad községben házzal együtt betegség miatt szabad kézből azonnal eladó. Esetleges pénzhány folytán 40-50 százalékot hitelez a ház-tulajdonos megegyezés szerint. Hoffmann Bálint, Ujarad, Kaszárnya-utca 63. sz. 762

STR. CONSISTORIULUI (Batthyány-utca) 33a) számú emeletes ház szabad kézből eladó. Értekezhetni Str. Marasesti (Kossuth-utca) 10. szám földszint. 736

## Uzletek.

ILLES- és Kosár-utca sarkán levő korcsma berendezéssel, esetleg házzal együtt betegség miatt eladó. 771

## Különféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Köz-löny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein L. hirdetési és hirdap irodája Strada Romanului (Zrinyi-u.) és Mandi, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

## ADLER gyártmányu

40 lóerős, hatszemélyes

## személykocsi

teljes felszereléssel eladó. Megtekin-tethető az „AUTOMOBIL ÉS GEPKERES-KEDELMI VÁLLALAT“ telephelyén Arad, Strada Alexandru (Salacz-utca) 6. szám alatt. Telefon szám 112. 10459

## Kereskedők figyelmébe!

Folyó évi március hó 1-én nyílik meg a

## „Mercedes“-vegyipar

nagybani raktára. Bulevardul Regele Ferdinand I. (József főherceg-ut) 6. sz. alatt, ahol mindenféle vegyészeti cikkek, ugymint: kékitő lanta, borszir, kocsike-nőcs, ruhalesték, bélyegzőfesték, tojás-lesték, lugpor, mosó és pipere-szappan, stb. eredeti gyári áron kaphatók. 10459

## Kocka cukor

...legolcsóbb napi áron min-den mennyiségben kapható

## Samuil Guttman

eögnél. 10476

A legelőnyösebb árban  
Íróasztalok  
Könyvszekrények  
Hálószobák  
Fournierok  
A klosterneuburgi Fournier-  
és butorraktárban is  
ARAD, Strada Marasului (Ma-ros-utca) 4. szám. 748